

Fra: Melø, Cecilie Rønning (fmtlcrn@fylkesmannen.no)

Sendt: 19.02.2020 10:00:25

Til: *FMTL Kommuner Postmottak

Kopi: Jenssen, Frank; Vaage, Jan; Bøgseth, Hilde; Hyldmo, Marianne

Emne: Orientering om landsomfattende tilsyn med tvang i kommunale helse- og omsorgstjenester 2020

Vedlegg: Veileder for landsomfattende tilsyn 2020 med tvungen somatisk helsehjelp i kommunale helse- og omsorgstjenester (med vedlegg).pdf

Statens helsetilsyn har besluttet at landsomfattende tilsyn 2020 skal være med kommunens praktisering av tvungen somatisk helsehjelp. Denne orienteringen om tilsynet går ut til alle kommunene i Trøndelag. De kommunene som fylkesmannen skal føre tilsyn med blir varslet i eget brev om dette.

I et landsomfattende tilsyn fører alle fylkesmennene tilsyn med ett tjenesteområde eller tema. Formålet er å avdekke svikt og bidra til forbedring, og å skape nasjonal oppmerksomhet om området. Landsomfattende tilsyn gjennomføres etter en veileder utarbeidet for formålet av Statens helsetilsyn. Veilederen ligger vedlagt.

Fylkesmannen skal gjennomføre tilsynet som systemrevisjon og undersøkelserne er derfor rettet mot kommunens virksomhetsansvar og ikke det enkelte helsepersonell. I tilknytning til den ene systemrevisjonen skal minimum tre kommuner gjøre en vurdering av egen praksis. Både kommunen hvor fylkesmannen fører systemrevisjon og de kommunene som skal gjøre egenvurdering vil bli invitert til å delta på en informasjons- og veiledningssamling, samt en oppsummerende samling i etterkant av egenvurderingen. Formålet er at kommunene skal utveksle erfaringer og lære av hverandre.

Hva tilsynet omfatter:

Gjennom tilsynet skal fylkesmannen undersøke om kommunen sikrer at pasienter som mangler samtykkekompetanse og som motsetter seg helsehjelp, får nødvendig helsehjelp og at helsehjelpen så langt det er mulig blir gitt uten bruk av tvang. Undersøkelsene omfatter om kommunen gjennom sitt styringssystem sikrer at:

1. Pasienters motstand mot helsehjelpen blir fanget opp
2. Motstand fra pasienter blir fulgt opp med tillitsskapende tiltak
3. Pasienters samtykkekompetanse blir vurdert og den som er ansvarlig for helsehjelpen vurderer om helsehjelpen skal gjennomføres med tvang
4. Tvungen helsehjelp blir fortløpende evaluert i gjennomføringsperioden

Fylkesmannen kan velge om tilsynet skal rettes mot kommunenes hjemmebaserte tjenester eller sykehjem, eventuelt begge tjenesteområder.

Bakgrunn for tilsynet:

Det er pasient- og brukerrettighetsloven i kapittel 4 A som regulerer når helsepersonell har adgang til å gjennomføre somatisk helsehjelp med tvang. Formålet med bestemmelsene er å yte nødvendig helsehjelp for å hindre vesentlig helseskade samt å forebygge og begrense bruk av tvang. For å oppnå disse formålene er det stilt særskilte vilkår for når tvungen helsehjelp kan gjennomføres og det er stilt strenge krav til saksbehandlingen. Kommunen skal legge til rette for at helsepersonell og helse- og omsorgstjenesten blir i stand til etterleve disse kravene. Både evalueringen av pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4 A og fylkesmannens erfaringer fra tilsyn og saksbehandling på området, har avdekket at mange virksomheter har utfordringer med å implementere og praktisere dette regelverket.

Fylkesmannen oppfordrer kommunen til å videreformidle tilsynsveilederen til ledere for sine helse- og omsorgstjenester, da den kan være et nyttig verktøy i forbindelse med kommunens vurdering og kontroll av egen praksis.

Med vennlig hilsen

Cecilie Rønning Melø

juridisk seniorrådgiver/revisjonsleder



Fylkesmannen i Trøndelag



Trøndelagen fylkesmålma

Telefon: 73 19 93 25

E-post: fmtlcrm@fylkesmannen.no

Web: www.fylkesmannen.no/tl